

” TVORBA JE O PREKVAPENIACH - POZITÍVNYCH I NEGATÍVNYCH! “

PATRIK ILLO

ŠÉFDIZAJNÉR SKLÁRNE RONA

Povyšuje sklo na nádherné umelecké predmety a medzi umelcami patrí k špičke domácich dizajnérov. Svoju tvorivosť zúročuje v známej sklárni RONA, no angažuje sa tiež v konceptuálnej tvorbe a pod značkou ILLOLA, ktorú založil s poľskou dizajnerkou Alexandrou Stencel. Má na konte množstvo ocenení a za sebou stovku autorských a kolektívnych výstav. A aj keď sa zdá, že sklo má obmedzené výrazové možnosti, vždy dokáže prekvapiť a ohúriť verejnosťou originalitou a dôvtipom.

Čím si vás získalo sklo ako materiál a prečo ste sa rozhodli zasvätiť prácu jeho spracovaniu?

Dôvod, prečo pracujem so sklom je viac-menej náhoda. Pôvodne som chcel študovať na strednej umeleckej škole v Bratislave, ale nevzali ma, a tak som bol prijatý na gymnázium v Považskej Bystrici. Moji rodičia ale vedeli, že ma to ťahá k umeleckej tvorbe a navrhli mi, aby som skúsil sklárske učilište v Lednických Rovniach, kde práve otvárali nový maturitný odbor Umelecko-remeselné spracovanie skla. S umením to síce veľa nemalo, ale to, že pre mňa ako tvorcu je technológia veľmi dôležitá, vďačím práve tejto škole.

V Lednických Rovniach ste študovali umeleckopriemyselné spracovanie skla a teda najmä remeslo. Dokázali by ste si vlastné produkty vyfúknuť a celkovo vyrobiť?

Sklárske remeslo je nesmierne náročné. Ak chcete byť dobrým sklárom, potrebujete, jednak talent na tento druh práce a zároveň donekonečna opakovať a cibriť zaužívané postupy tvarovania. Jednoducho musíte sa tomu venovať každý deň. Niečo samozrejme dokážem vyfúknuť a vytvarovať, keďže som to študoval, no zložitejšie procesy nechávam na odborníkoch. Mojou úlohou ako dizajnéra skla je predsa niečo iné - vymýšľať produkty, ktoré budú nielen pekné a funkčné, ale aj technologicky korektné.

Ako prebieha výroba nového návrhu vo vybraných sklárňach a na základe čoho si vyberáte, v ktorej sklárni budete daný produkt vyrábať?

Keď navrhujem pre konkrétnu sklárňu, musím vedieť, akými technológiami disponuje a aké vyrába produkty. Musím poznať všetky tamojšie špecifiká a na nich potom stavať.

Stáva sa vám, že nie je možné produkt vyrobiť presne podľa návrhu a musíte celkovo zmeniť jeho koncept a možno aj myšlienku?

Keďže mám viac ako dvadsaťročné technologické skúsenosti, snažím sa takéto situácie eliminovať. Mám rád, keď mám proces vzniku produktu dostatočne pod kontrolou. Ale samozrejme, tvorba je aj o prekvapeniach - pozitívnych i negatívnych. Občas sa mi stáva, že to, čo navrhnem sa vyrobiť nedá alebo sa projekt na základe technologických možností musí upraviť.

Pri výrobe skla sa dnes používajú rôzne moderné technológie. Ako tie ovplyvňujú myslenie dizajnéra?

V zásade je rozdiel, či navrhujete pre dnes už exkluzívnu ručnú výrobu alebo pre masovú strojovú produkciu. Nie je to len otázka rozdielov technológií a možnosti tvarovania, tie sa dnes už postupne eliminujú. Je to predovšetkým otázka ceny produktu a s tým súvisiaca schopnosť trhu prijať a absorbovať konkrétny typ predmetov. Zjednodušene povedané, masová strojová produkcia je určená širokému publiku užívateľov, ručná výroba je dnes už exkluzívnym artiklom.

V Lednických Rovniach má sídlo jedna z najväčších sklárni RONA, kde ste momentálne jej šéfdizajnérom. Kedy sa zrodila vaša spolupráca?

Už počas môjho štúdia na VŠVU, v druhom ročníku som so sklárňou začal spolupracovať. Počas školy som sa svoje návrhy nebral peniaze, ale dohodol som sa s vedením sklárne, že za návrhy, ktoré mi prijali do svojho portfólia, mi umožnia vzorovať moje školské projekty. Bolo to obojstranne výhodné nielen pre to, že sklárne „ušetřila“, ale zároveň mi táto príležitosť umožnila učiť sa priamo na vlastných projektoch s najlepšimi sklárskymi majstrami. Z oboch strán to bola investícia do budúcnosti.

Okrem iného ste vedúcim ateliéru SKLA na VŠVU v Bratislave. Majú mladí ľudia záujem o remeslo a ako pristupujú v súčasnosti k takejto špecifickej tvorbe?

Momentálne pociťujeme menší záujem o štúdium skla. Na Slovensku je už len jedna aktívna sklárň Rona, a to je strašne málo. Máme tu aj strednú sklársku školu v Lednických Rovniach, ale aj tam je badateľný klesajúci záujem o takéto štúdium. Podobná situácia je však aj v okolitých krajinách. Dúfajme, že je to len prechodné obdobie.

Venujete sa aj voľnej konceptuálnej tvorbe, pri ktorej sklo nepoužívate. S akými materiálmi pracujete a čo najčastejšie tvoríte?

Vo voľnej tvorbe je najskôr myšlienka, výber materiálu, médium (prostriedok) prichádza následne. V sklárskej tvorbe to mám opačne. Od začiatku viem, že budem pracovať so sklom a s konkrétnou technológiou a tomu prispôbujem návrhy.

Zaujímate sa o rôzne dekoračné techniky, pracujete niekedy aj s brúseným sklom - krištálom, ktoré má špecifický dekoratívny a ornamentálny charakter?

To nie je ani tak otázka záujmu, ale zadania od klienta. Keďže sklárň Rona disponuje technológiou strojového brúsenia, pravidelne navrhujem brúsené dekory. Aj tu je priestor, ako to urobiť tak, aby som sa ako tvorca nemusel hanbiť.

S dizajnerkou Alexandrou Stencel ste založili ateliér Illola. Dokázate zladiť svoje predstavy a nápady do spoločných kolekcií? Ste si navzájom inšpiráciou?

Myslím si, že sa celkom dobre dopĺňame. Aj keď to nie je vždy jednoduché, aby dve výrazné individuality mohli spolupracovať.

Chystáte tento rok nejaký projekt? Na čo sa môžeme tešiť?

Priebežne pracujem na viacerých projektoch, spomeniem kolekcie strojového a ručného skla pre sklárň Rona, začal som spolupracovať s českou firmou Lasvit, s Alexandrou pripravujeme vlastnú kolekciu pod značkou ILLOLA.

Ako vznikol názov vášho ateliéru?

V Poľsku sa domácky hovorí Aleksandre Ola, tak sme spojili naše mená a vymysleli sme si značku Illo - Ola: ILLOLA. Pod ňou sa venujeme najmä objavovaniu rôznych dekoratívnych techník.

